

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-83 (Camí del Canigó)

9a Etapa : VOLCÀ DE SANTA MARGARIDA – SANT MIQUEL SACOT
FAGEDA D'EN JORDÀ – OLOT

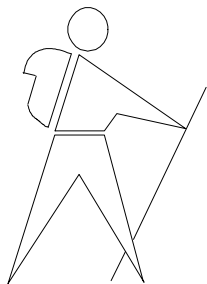
9 de gener de 2011

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6 h
Santa Pau. Esmorzar.	8 h 30 min
Sortida cap al Volcà de Santa Margarida.	9 h
Aparcament Volcà Santa Margarida. Inici de l'etapa.	9 h 10 min
Santa Margarida. Reagrupament.	9 h 40 min 9 h 50 min
Sant Miquel Sacot. Reagrupament.	10 h 30 min 10 h 45 min
Gradera; passat Can Jordà. Reagrupament.	11 h 40 min 11 h 50 min
Olot. Visita i dinar.	13 h 05 min
Sortida cap a Vilanova i la Geltrú	17 h
Vilanova i la Geltrú.	19 h 30 min

Notes.-

- ** Esmorzarem a Santa Pau, a la cafeteria El Centre. Dinarem a Olot
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (**Condicions meteorològiques**, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom**. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** El mòbil de la Secció de Senders és **680102567**. Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** aquest telèfon.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-83 (Camí del Canigó)

9a Etapa : VOLCÀ DE SANTA MARGARIDA – SANT MIQUEL SACOT FAGEDA D'EN JORDÀ – OLOT – LLOCALOU

9 de gener de 2011

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Començarem l'etapa a la zona d'aparcament del volcà de Santa Margarida, prop de Can Xel on vàrem acabar l'últim dia, i d'entrada pujarem pel vessant nord del seu cràter tot passant per Can Caselles. Arribats al cràter del volcà visitarem l'ermita que li dona nom i tot seguit baixarem pel seu vessant sud per anar a trobar el GR-83 el qual seguirem fins a la pedra de Sant Isidre repetint un tros de l'anterior etapa.

A la pedra de Sant Isidre deixarem la pista que va a cap a Can Xel i seguirem el GR-83 per arribar a Sant Miquel Sacot, església romànica reconstruïda i ampliada al segle XVIII en estil neoclàssic. Des d'allí, tot vorejant el volcà del Puig de la Costa, ens aproparem a can Xel i tot seguit entrarem a la Fageda d'en Jordà la qual travessarem per anar cap a Olot.

Tingueu en compte que la primera part de l'etapa, la pujada i baixada del volcà Santa Margarida, no està senyalitzat com a GR i que més endavant hi ha trams que són comuns al GR-83 i el GR-2 (vigileu els canvis d'agulla).

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Situats a l'aparcament del volcà de Santa Margarida en la carretera GI-524 de Olot a Santa Pau, de cara a la muntanya, seguim un camí ample que puja cap a l'esquerra amb pals indicadors al volcà. Anem pujant en direcció a llevant.

0:04	0:04	0,270
------	------	-------

Bifurcació; anem cap a la dreta pujant.

0:03	0:07	0,460
------	------	-------

Bifurcació; anem rectes pujant, deixem la branca de la dreta que baixa. Més endavant passem pel davant de Can Caselles amb la data de l'any 1793 a la llinda de la porta principal; veiem també molts castanyers grandiosos.

0:11 0:18 1,090

Cim de la carena del volcà i cruïlla de camins amb cartells indicadors; hem d'anar cap a l'esquerra pel camí que baixa. Més endavant hi ha uns graons que davallen en ziga-zaga i després voregem la copa del volcà per l'esquerra.

0:08 0:26 1,480

Cruïlla amb cartell indicador, continuarem rectes per sortir del volcà. Hem d'anar cap a la dreta per vorejar l'ermita de Santa Margarida. Tornem enrere per sortir del volcà.

Ermita de Santa Margarida

0:11 0:37 2,040

Desemboquem en un camí travesser, tant si anem cap a l'esquerra com a la dreta farem cap a un camí situat a un nivell superior. Anem doncs cap a la dreta fins aquest camí, on trobarem un cartell indicador; ara hem d'anar cap a l'esquerra. Estem a la carena del volcà. Més endavant el camí baixa cap a la dreta i després fa ziga-zagues.

0:11 0:48 2,690

Desemboquem en un camí amb cartell indicador; és l'enllaç amb el GR-83. Anem cap a la dreta de baixada. Més endavant desemboquem en un camí amb pal indicador, hem d'anar cap a la dreta; baixem.

0:09 0:57 3,190

Cruïlla amb cartell indicador, estem en un camí travesser; l'hem de deixar i agafar un senderol que baixa enfront nostre. Més enllà desemboquem en una pista de terra que hem d'agafar cap a l'esquerra i al cap de poc desemboquem en un altra cimentada que agafem cap a la dreta.

0:03 1:00 3,310

Pedra de Sant Isidre a la dreta del camí. Més endavant bifurcació amb cartell indicador; hem de deixar el camí que seguíem i anar cap a l'esquerra per un camí que puja cap a l'ermita que veiem al davant nostre. Poc després, nova bifurcació; anem cap a l'esquerra per un senderol que també puja.

0:06 1:06 3,570

Camí travesser, hem d'anar cap a l'esquerra pujant. Més endavant, arribem a l'església de Sant Miquel Sacot; deixem els altres camins i passem pel davant de la façana principal en direcció a llevant. Anem cap a l'esquerra on hi ha dos camins; el de l'esquerra porta al cementiri, nosaltres agafem el de la dreta.

0:11 1:17 4,250

Cruïlla; tenim un camí travesser que se'ns ajunta per l'esquerra i se'n va cap a l'altra banda vers la masia Olivera. Nosaltres continuem recte; el camí és asfaltat.

0,05 1:22 4,490

Can Xel; hi ha un cartell indicador. Tenim prop la carretera GI-524; no hem de travessar-la, hem girar cap a l'esquerra i passar pel costat de l'aparcament de can Xel per un caminet asfaltat que primer planeja i després puja suaument fins assolir un petit collet.

0:04 1:26 4,710

Trencall de Can Formiga; ara anem de baixada per camí cimentat. Més endavant deixem aquest camí i anem cap a l'esquerra per un camí de terra en lleuger descens i una llarga recta.

0:14 1:40 5,410

Gir a la dreta; al cap d'una estona trobem una bifurcació triangular del camí en una pista cimentada. Nosaltres anem sempre a la dreta i seguim la pista cimentada; al cap d'una estona deixem la pista i agafem un camí de terra cap a l'esquerra. Entrem a la Fageda d'en Jordà.

0:06 1:46 5,680

Bifurcació, deixem el camí de la dreta i continuem rectes. Més endavant, pel indicador; continuem pel camí més fressat. Més enllà el camí gira a l'esquerra en baixada i cimentat.

Can Jordà

0:08 1:54 6,120

Arribem en una cruïlla; la branca de l'esquerra va cap al Portell que és a tocar. Nosaltres hem d'anar cap a la dreta; una mica més endavant passem ran de la magnífica masia de Can Jordà que queda a l'esquerra del camí. Just després trobem una trifurcació; la branca de l'esquerra va a l'aparcament de la casa, la de la dreta surt a la carretera, nosaltres agafem la del mig que és de terra i fa baixada.

Més endavant, veiem una gradera a la dreta del camí, senyalitzada. Més enllà deixem Can Samala a la dreta del camí i a un nivell més elevat.

Troblem un pas barrat a la dreta del camí, seguim rectes. **Atenció:** més enllà, en una bifurcació hem de continuar cap a la dreta **encara que sigui pas barrat!**

0:18 2:12 7,000

Bifurcació; la branca de l'esquerra va a Can Puigviell, nosaltres continuem rectes. Més endavant, nova bifurcació; el camí de l'esquerra va a Can Terme, nosaltres seguim rectes. Una mica més enllà se'ns uneix un camí per la dreta.

0:08 2:20 7,320

Can Rafelic, a l'esquerra del camí. D'ara en endavant el camí ja és asfaltat; més enllà veiem Can Malla a la dreta i després, a l'esquerra i en aquest ordre, Can Benet, Cal Sec i Can Pallisa.

0:09 2:29 7,860

Bifurcació, anem a l'esquerra; més endavant veiem, també a l'esquerra, Can Salgues. Trobem una bifurcació; deixem el trencall de l'esquerra i anem rectes.

0:06 2:37 8,330

Bifurcació amb cartell indicador; cap a la dreta aniríem a Can Xel, nosaltres anem rectes.

Arribem en una nova bifurcació; deixem la branca de l'esquerra i anem rectes. Un camí se'ns uneix per l'esquerra. Més enllà veiem La Fullaca a la dreta del camí i més endavant, a l'esquerra, el Mas la Casica.

0:08 2:45 8,730

Bifurcació; deixem el trencall de la dreta, continuem rectes. Deixem la finca de la Costa del Gegant a la dreta del camí. Més enllà trobem un accés barrat amb cadena a l'esquerra; continuem rectes.

0:06 2:51 9,000

Bifurcació, a la dreta, continuem rectes. Deixem el Mas Bellpuig a l'esquerra. Trobem una bifurcació; deixem la branca de la dreta, amb senyal de velocitat màxima; continuem rectes. Més endavant deixem un altre trencall a la dreta; continuem rectes.

0:09 3:00 9,540

Pal indicador a l'esquerra de la pista; més enllà, també a l'esquerra, hi veiem una creu de l'època "del yugo i las flechas". Desemboquem en una pista, és la carretera del Triai; anem cap a la dreta. Més endavant trobem una filera de cases a l'esquerra i després una cruïlla; anem rectes.

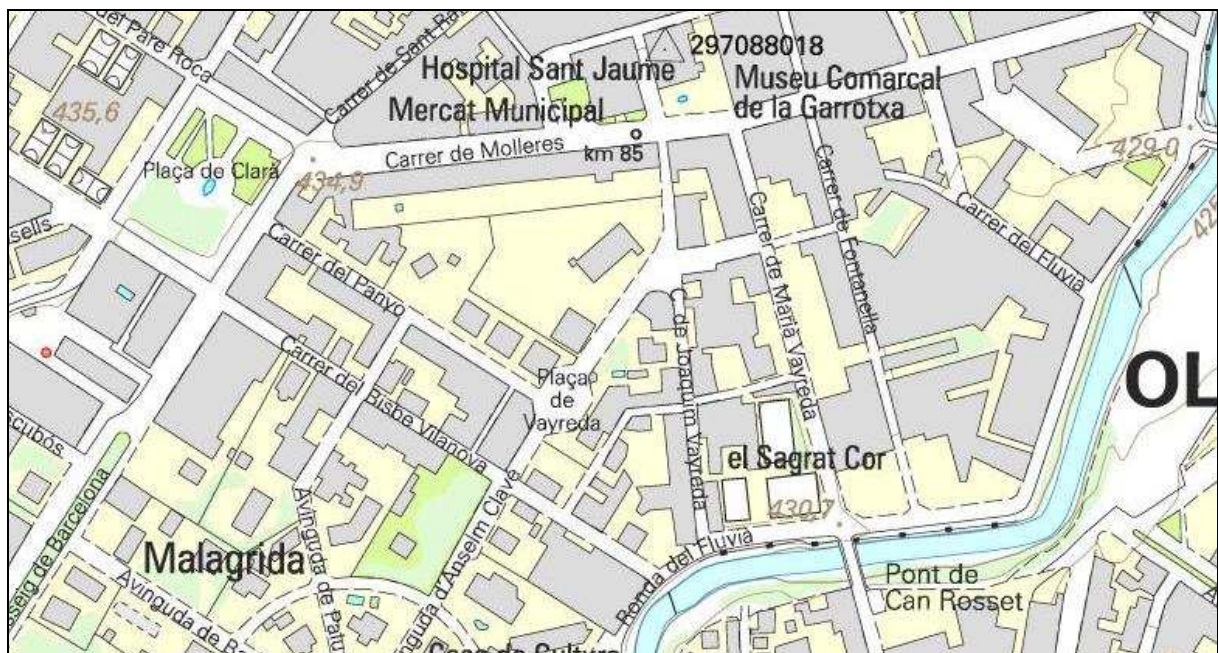
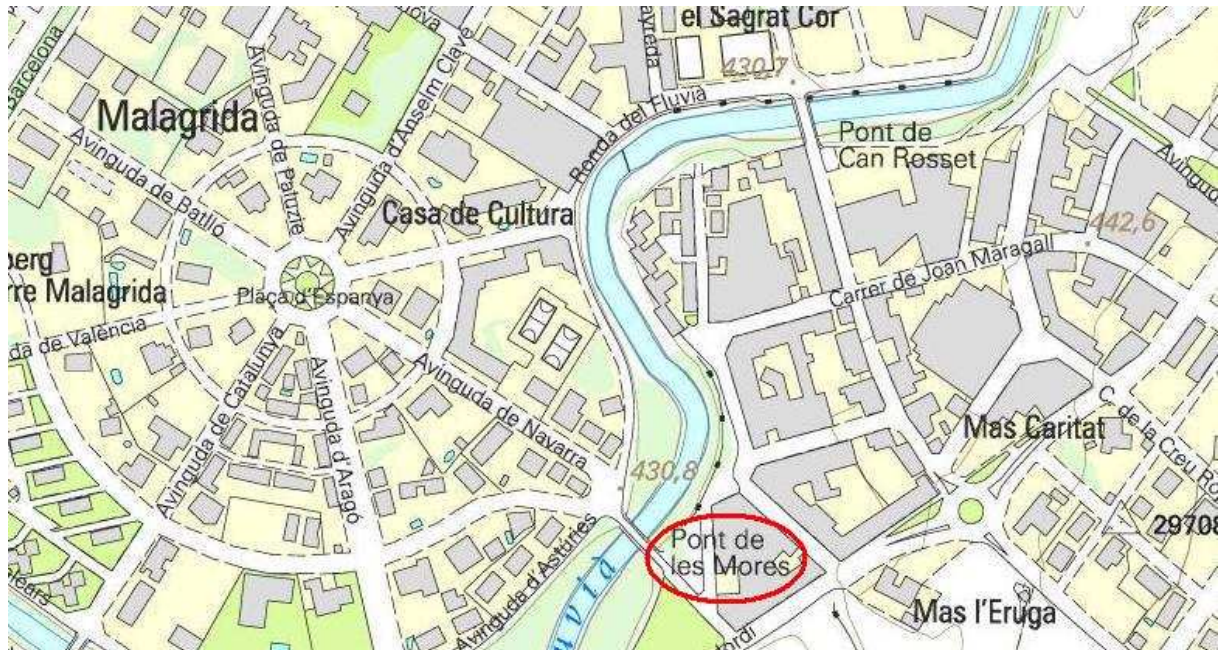
0:12

3:12

10,190

Entrem a Olot per l'avinguda de Sant Jordi, compte amb els cotxes! Hi ha un pas de vianants a l'esquerra i una entrada per accedir al Parc de les Mores. Travessem el parc i anem a passar pel pont sobre el riu Fluvià, també dit Pont de les Mores. D'aquesta manera accedim al barri Malagrída.

Ramon Casas (16/12/2010)

LA COT

El poble de Sant Miquel Sacot, dit també la Cot o Sacot, és situat a l'extrem de ponent del terme municipal de Santa Pau, al pla de la Cot, entre els antics cràters de la Roureda de Colltort (W), de Santa Margarida (E) i del Croscat (N). D'hàbitat dispers, és presidit per l'església parroquial de Sant Miquel, esmentada ja el 979 en un document de donació de béns del comte Miró II de Besalú (i bisbe de Girona) a Sant Pere de Camprodon; poc després, el 1009, l'església havia passat al monestir de Sant Pere de Besalú. Es tracta d'un edifici d'origen romànic, molt modificat entre el 1787 i el 1889.

Damunt del volcà de Santa Margarida, un dels cràters més ben conservats i bells de la comarca, amb una boca d'uns 2 000 m de perímetre, voltat de boscos, s'alça al mig de la circumferència el santuari de Santa Margarida de la Cot, d'origen romànic (destruïda en els terratrèmols de 1427-28), que conserva l'absis i un petit porxo. Fou reedificat el 1865, i s'hi venera una imatge del segle XVI. S'hi fa un aplec al juliol.

La Fageda d'en Jordà

Dins el territori de la parròquia de la Cot hi ha part del sector volcànic dita Bosc de Tosca, a l'extrem de ponent, compartit amb les Preses i Olot, i a la dreta de la carretera d'Olot a Santa Pau es troba la tan coneguda Fageda de Jordà, estesa al peu de l'antic volcà de Puigjordà, extens bosc de faigs d'una gran bellesa que Joan Maragall cantà en un dels seus poemes més coneguts i difosos gravat avui en un monòlit a l'entrada

*Saps on és la fageda d'en Jordà?
Si vas pels volts d'Olot, amunt del pla,
Trobaràs un indret verd i profund
com mai cap més n'hagis trobat al món:
un verd com d'aigua endins, profund i clar;
el verd de la fageda d'en Jordà.
El caminant, quan entra en aquest lloc,
comença a caminar-hi a poc a poc;
compta els seus passos en la gran quietud:
s'atura, i no sent res, i està perdut.
Li agafa un dolç oblit de tot lo món
en el silenci d'aquell lloc profund,
i no pensa en sortir, o hi pensa en va:
és pres de la fageda d'en Jordà,
presoner del silenci i la verdor.
Oh companyia! Oh deslliurant presó!*

OLOT

El municipi d'Olot termeneja amb els de la Vall de Bianya (N), Sant Joan les Fonts (N i E), Santa Pau (SE), les Preses (S) i la Vall d'en Bas i Riudaura (E). Se situa a la vall alta del Fluvià, que travessa la població, al centre del pla d'Olot, una de les fosses tectòniques formades al sector de falles que afecta aquest tros de la Serralada Transversal.

La part septentrional del terme és drenada pel Ridaura i accidentada per la serra de Sant Miquel del Mont (793 m) i la muntanya de Sant Valentí (709 m), serres que formen en part el límit N. La serra d'Aiguaneira, al NE, el separa de Sant Joan les Fonts, i la serra de Batet, a llevant, de l'antic terme homònim. A migdia i a ponent el territori és més obert i més planer. La petita serra anomenada també de Sant Valentí (652 m) forma el límit occidental amb la Vall d'en Bas. Llevat del sector de Batet, el territori comprèn àmplies superfícies planes, com les conegudes pel pla de Dalt, pla de Baix, avui polígon industrial, i pla de Llacs, on s'han construït nombroses casetes unifamiliars. El municipi forma part del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, amb antics volcans com la Garrinada, Montolivet, les Bisaroques o el Montsacopa.

El municipi comprèn la ciutat d'Olot, cap de comarca, antics pobles i veïnats (Sant Roc d'Olot, Sant Cristòfol les Fonts, Sant Andreu del Coll, Closells), que formen una conurbació al voltant de la ciutat, com també diverses urbanitzacions (les Fonts, el Mas Bernat, les Planoles, etc.) i l'antic terme i veïnat de Batet de la Serra. Aquest s'estenia al sector de llevant de la plana d'Olot pels vessants de l'anomenada serra de Batet, en un terreny de materials basàltics puntejat de petits antics volcans, com el Pujalós (o Puig Alós), el Puig Astrol i els vessants N del Croscat, cobert en una bona part per una àmplia extensió forestal, poblada de boscos de roures i alzines.

La ciutat d'Olot (22 786 h el 2006), situada a la vall del Fluvià, a 443 m d'altitud al centre de la Garrotxa, emmarcada per tres antics volcans, Montsacopa, Montolivet i la Garrinada, que li donen una silueta especial i graonen els seus barris, és un indret d'una gran bellesa natural i una població on la història ha deixat una profunda empremta, i alhora, la indústria, la vitalitat comercial i el pes de la seva vida cultural l'han convertida en indiscutible cap de comarca.

El nucli primitiu d'Olot es formà al segle IX, a l'esquerra del Fluvià, entorn de l'església de Santa Maria del Tura, en un sector arrecerat del vent del nord. A part aquesta agrupació de cases que formaran la Vila Vella, sorgí el burg de Sant Esteve entorn de l'església dedicada al sant titular existent ja el 977, dalt d'un petit turonet. Els primers elements urbans foren, a més de les esglésies esmentades, alguns masos, un pont i el molí d'en Roca. El 1221 es té notícia d'una muralla que envolta el clos de la Vila Vella.

Entre tots dos nuclis començaren a sorgir algunes cases vora el camí carreter que els unia (actual carrer Major) i per la zona del carrer de Clivillers. A mitjan segle XIV sembla que es pot parlar d'unes dues-centes cases al clos de la Vila Vella i d'una cinquantena al nucli de Sant Esteve. Es documenten el Palau de l'Abat, els alous de l'Almoina i diversos molins. Un fet de molta transcendència en el desenvolupament urbà de la població va ser l'acció destructiva dels terratrèmols de 1427-28, que deixaren arruïnats la majoria dels edificis.

El mateix any de la catàstrofe, el rei Alfons IV concedí el permís de reedificar la vila en un lloc diferent, que era propietat de l'Almoina del Pa (per tal com els habitants es volien deslliurar del domini de l'abat de Ripoll). Aquest nou emplaçament se situà entre el nucli antic actual i el de Sant Esteve, format per un sistema de carrers en angle recte. La recuperació, però, fou frenada durant la segona meitat del segle XV, època en què la guerra civil provocà destruccions importants en la població olotina.

L'afany constructiu després del conflicte es reflecteix en el fogatjament del 1497, on es parla d'unes 226 cases. El segle XVI representà també un redreç: es construí al carrer Major, al de Sant Rafael, als voltants del Firal i a la plaça Major. Els carmelitans alçaren el convent del Carme i es construí l'Hospital. A la fi del segle XVI o a la primeria del XVII es construïren les muralles, que es conservaren fins després del 1850.

Al segle XVII, època de crisi, no s'hi construí gaire. Es pot citar el desaparegut convent dels caputxins i la capella de Sant Francesc a Montsacopa, que fou reedificada el 1817. Per contrast, al segle següent es constata un progrés evident: s'amplià el temple del Tura, s'edificà el parroquial de Sant Esteve, l'Hospici, es construïren habitatges al carrer de les Estires i al de Sant Rafael, etc. Olot, a la fi del set-cents, era una vila important en l'aspecte industrial i passà al davant de Girona en nombre d'habitants.

Durant el segle XIX, la vila experimentà diversos fets d'armes, però al capdavant, bé que les comunicacions no l'afavorien, desenvolupà una transformació interna ben notable: s'urbanitzà el solar dels Caputxins (actual plaça de Clarà), el passeig del Firal i el de Barcelona i es bastiren un teatre, una casa de convalescència, diverses torres particulars, etc. Però la planta urbana sofrí pocs canvis per raó de la crisi industrial de la segona meitat del segle.

Al principi del segle XX començà un creixement al voltant del nucli antic i de les principals vies de comunicació, i el 1907 assolí la condició de ciutat. En ple segle XX, l'expansió cap al SW creà l'eixample Malagrida (1916-25), promogut per un olotí que havia fet fortuna a Amèrica, i traçat per l'arquitecte Joan Roca i Pinet, autor de diversos edificis interessants a la ciutat. L'eixample Mala-

grida, tipus ciutat jardí, amb zones verdes i xalets aïllats, adoptà una estructura radial entorn d'una plaça, i es prolongà després a l'altre costat del riu, on hi ha el Parc Nou. Fruit del creixement urbà d'Olot són els barris de Sant Pere Màrtir, a la falda de Montolivet, Bonavista, Sant Miquel, Benavent, el pla de Dalt i l'Hostal del Sol o la Caixa.

A la segona meitat del segle XX va continuar l'expansió seguint les carreteres principals. S'han dut a terme tasques de rehabilitació del nucli antic i també nombrosos enderrocs, seguits d'una reconstrucció fidel a l'antiga estructura exterior o bé d'edificacions que trenquen l'antiga imatge, com a la plaça del Mig.

La ciutat d'Olot, que gaudeix d'un entorn bellíssim, no té monuments de gran antiguitat pel fet que la vila antiga fou destruïda pels terratrèmols del segle XV. Amb tot, a més dels edificis religiosos, disposa de construccions modernistes i noucentistes de gran interès.

El temple parroquial, dedicat a sant Esteve i beneït el 1763, va ser planejat per l'enginyer militar Blai de Trinxeria, auxiliat per Joan Tomàs i Soler. És un edifici neoclàssic, espaiós, en el qual es destaca l'altar major, obra de Joan Carles Panyó, el retaule del Roser, projectat per Pau Costa, i el grup escultòric de la capella dels Dolors, obra de Ramon Amadeu. A la sagristia es conserven diverses taules gòtiques, orfèbreria, ornaments i restes escultòriques de la contrada, i una pintura d'El Greco que representa el Crist portant la creu. La façana data del 1800 i l'escalinata del 1897.

L'església de la Mare de Déu del Tura, patrona de la ciutat, correspon a una reedificació de Francesc Mas dins les línies del barroc classicista. L'interior va ser transformat per Joan Carles Panyó entre el 1790 i el 1814. La façana fou acabada per J. Danés el 1928. El campanar d'agulles del 1794 fou retallat durant la guerra civil. L'antigor del santuari del Tura es remunta al 872. S'hi guarda la imatge romànica de la Verge bruna; l'Infant, de bell antuvi a la falda, li fou arrencat per posar-lo a la mà dreta després d'haver tret la poma que hi tenia abans.

L'antic Hospici és un gran bloc paral·lelepípedic de tres pisos amb un gran pati interior, projectat pel gran arquitecte neoclàssic Ventura Rodríguez (1779-84). S'hi allotjà l'Escola de Belles Arts fundada el 1783 pel bisbe Lorenzana, que donà lloc a una tradició dins el camp de les arts plàstiques que explica la posterior formació de l'escola d'Olot, amb el paisatge d'Olot com a font d'inspiració. Actualment l'edifici de l'Hospici conté les seus de l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot i del Museu Comarcal de la Garrotxa.

El vell convent del Carme té un claustre, començat a la fi del segle XVI, d'estil renaixentista. És també remarcable l'antic Hospital de Sant Jaume, institució que va ser fundada el 1553 i entrà en funcionament el 1567. L'edifici actual té, a més de l'església, un gran pati amb arcades i una porta renaixentista.

El Casal dels Volcans (antiga casa pairal dels Sureda-Castanys), edifici neoparladià (1894), obra de Josep Fontserè i Mestre, es localitza al Parc Nou. Actualment és seu del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i de la secció de ciències naturals del Museu Comarcal de la Garrotxa.

L'antiga Casa de la Ciutat ocupa l'antic solar de l'hospital vell. És un edifici sever, sense ornamentació, de línies neoclàssiques, i és la seu de la Biblioteca Maria Vayreda des del 1997. El Teatre Principal, al passeig del Firal, és una reedificació per Martí Sureda de la construcció cremada el 1874. L'edifici neoromànic del Col·legi dels Escolapis, projectat pel frare Manuel Roca a la plaça de Clarà, va ser construït entre el 1877 i el 1916. Té dos campanars bessons separats per un cos central. A l'extrem del passeig del Firal hi ha la plaça de toros, bastida el 1859, que fou la segona construïda a Catalunya.

Dins el nucli antic sobresurten una sèrie de cases senyorials molt notables. Val la pena de recordar especialment la de Can Solà Morales, al passeig del Firal, que fou reformada per Lluís Domènech i Montaner entre el 1912 i el 1916 (són molt característiques les figures femenines de la balconada de la planta baixa, fetes per Eusebi Arnau); la casa Gaietà Vila, al final del mateix passeig; la de Can Trinxeria, a la plaça de Sant Esteve, que forma part del Museu Comarcal de la Garrotxa; la de Can Bolòs, al carrer Baix del Tura, i la de Can Vallgornera, al carrer de Clivillers.

A l'eixample residencial Malagrida són especialment mereixedores d'esment les cases Vayreda, Masramon (1913-14), una de les construccions més interessants de l'arquitecte i poeta noucentista Rafael Masó i Valentí; Malagrida, adquirida per l'ajuntament el 1981; Pons i Tusquets, Juncosa i la Torre de la Riba.

BIBLIOGRAFIA

- ** Topoguia del GR-83 (Mataró – Canigó – Prada de Conflent)
Editorial Prames. Saragossa (2006).
- ** Institut Cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.es/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia-catalana.com/ca/index.htm>

Agustí Poch, gener 2011

